

Sandefjord
VIDEREGÅENDE SKOLE

VALG AV PROGRAMFAG

FOR VG3 STUDIESPESIALISERENDE PROGRAMOMRÅDE

SKOLEÅRET 2021/2022

Innhold

Innledning.....	3
Dine valg – regler for valg av fag	4
Programfag til valg Vg3 2021-2022.....	5
Krav og poengberegning ved opptak til høyskoler og universitet.....	6
Opptakskrav - studiekompetanse.....	6
Enkeltstudier med skjerpede opptakskrav fra 2019/20	7
OVERSIKT OVER STUDIER SOM KREVER SPES. STUD.KOMPETANSE:.....	8

Innledning

Vi er nå kommet så langt ut i skoleåret at du skal velge programfag for neste skoleår. Som i fjor legges fagvalget tilgjengelig i slutten av januar. Dette får du melding om på sms/epost/teams. Frist for å besvare fagvalget er satt til **fredag 29.januar**.

Reglene i Kunnskapsløftet sier at du *må* videreføre 2 av de programfagene du har fra eget programområde i Vg2. Som det 3. og valgfrie programfaget har du følgende alternativ:

Alt. 1: Velge *Obligatorisk videreføring av fremmedspråk* dersom du ikke hadde det på u-skolen, *eller*

Alt. 2: Velge valgfritt programfag fra s. 5 i denne brosjyren.

Kanskje vil en planlagt høyere utdanning være avgjørende for dine valg? Noen studier ved universitet/ høyskoler krever spesiell studiekompetanse. Spesiell studiekompetanse betyr at det er krav om spesielle fag fra videregående skole som opptakskrav. Du er selv ansvarlig for å finne ut hvilke fag som tilfredsstillter opptakskravet til "ditt" studium. Mer informasjon om dette finner du på sidene 9 og utover her, hos rådgiver eller ved å gå inn på nettsiden til **Samordna Opptak** (www.samordnaopptak.no), evt. vilbli.no.

SVGS, januar 2021

Anne Berit Smedstad

studierektor

Tone Gjerstad
Sissel Kummeneje
studiekoordinator

Dine valg – regler for valg av fag

Dine fagvalg skal registreres i en fagvalgsundersøkelse som blir tilgjengelig for deg i slutten av januar. Du får melding om dette på sms/epost/teams. Fagtilbudet finner du på side 5.

Husk at

- Du skal fylle ut hvilke programfag du vil ha, *inntil 3 fag*.
- 2 programfag må være fag du viderefører fra Vg2 og innenfor eget programområde. *Enten* programområdet språk, samfunnsfag og økonomi *eller* programområdet realfag.
- Det 3. faget er i utgangspunktet valgfritt, men **dersom du ikke hadde fremmedspråk i u-skolen må du ha det i stedet for valgfritt programfag**. Ellers kan det 3. faget velges fra alle programområdene skolen har tilbud i.
- Det er også tilbud fra «Nettskolen». Du finner mer informasjon om Nettskolen på <http://www.vfk.no/nettskolen>. **Alle påmeldinger til Nettskolens fag skal også velges** via vårt fagvalg her.
- Du *må* fylle inn 2 reserveønsker for det 3. valgfrie programfaget. Skolen forsøker å etterkomme ditt førsteønske, men må ta forbehold dersom det ikke passer med dine fordypningsfag på timeplanen, eller har lav søkning.
- Frist for besvarelse av undersøkelsen er **fredag 29.januar**.

Programfag til valg Vg3 2021-2022

NB! Fag merket med 1) er basis, fag merket med 2) er fordypning, og forutsetter at du har 1) eller tilsvarende fra Vg2. Fag som ikke har 2) har vi ikke tilbud om fordypning i i 2021-2022.

1: Obligatorisk for de som ikke hadde fremmedspråk i u-skolen. Erstatte da det valgfrie faget (kan også velges som valgfritt programfag for de som har hatt FSP i u-skolen).

2) Tegnspråk 2 (krever Tegnspråk 1 fra Vg1+Vg2)
2) Tysk 2 (krever Tysk 1 fra Vg1+Vg2)

2: Programområde Språk, samfunnsfag og økonomi – de som går dette i vg2, må videreføre 2 fag herfra i Vg3 (tysk/spansk/fransk gir tilleggspoeng):

1) Internasjonal engelsk/engelsk 1	2) Samfunnsfaglig engelsk
	2) Tysk 3 (forutsetter tysk2)
	2) Spansk 3 (forutsetter spansk2)
	2) Fransk 3 (forutsetter fransk2)
1) Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1	2) Entreprenørskap og bedriftsutvikling 2
1) Markedsføring og ledelse 1	2) Markedsføring og ledelse 2
1) Psykologi 1	1+2) Psykologi 2 (kan tas uavh. av 1rn)
1) Rettslære 1	2) Rettslære 2
<i>Fagene kan tas uavhengig av hverandre:</i>	
1) Sosiologi og sosialantropologi	Utgjør en faggruppe
1) Politikk og menneskerettigh.	
1) Samfunnsgeografi	1) Sosialkunnskap
1) Økonomistyring	2) Økonomi og ledelse

Programområde for Realfag – de som går dette i vg2, må videreføre 2 fag herfra i Vg3 (alle fag gir 0,5 tilleggspoeng, fysikk 2 og R2 gir 1 tilleggspoeng hver):

1) Biologi 1	og/eller	1+2) Biologi 2 (kan tas uavheng. av 1'rn)
1) Fysikk 1		2) Fysikk 2
1) Geofag 1		1+2) Geofag 2 (kan tas uavhengig av 1'rn)
1) Informasjonsteknologi 1		2) Informasjonsteknologi 2
1) Kjemi 1		2) Kjemi 2
1) Matematikk realfag R1		2) Matematikk R2
1) Matematikk samfunnsfag S1		2) Matematikk samfunnsfag S2

Andre fag som i tillegg til fagene over kan tas som valgfritt programfag.

(NB! Toppidrettslever har toppidrett som sitt valgfrie fag, og velger ikke her).

1) Breddeidrett 1	2) Breddeidrett 2
1) Foto og grafikk 1	
1) Friluftsliv 1	
1) Kinesisk nivå 1 (0,5 tilleggspoeng. Nettskolen)	
1) Musikk fordypning 1	
1) Reiseliv og språk 1	
1) Styrket opplæring i norsk for minoritetsspråklige	
1) Teaterproduksjon fordypning 1	
1) Tegnspråk 1 (0,5 tilleggspoeng)	2) Tegnspråk 2 (0,5 tilleggspoeng)

Forbehold om igangsetting av fag ved for stor/ liten søkning, eller ved kollisjon på timeplanen.

Krav og poengberegning ved opptak til høgskoler og universitet

Detaljert forklaring på poengberegning ved opptak til høgere utdanning (høgskoler og universitet) **finner du på nettsidene til [«www.samordnaopptak.no»](http://www.samordnaopptak.no).**

Det er ditt eget ansvar å holde deg orientert om opptakskrav til studier som er av interesse. Informasjon om dette fås ved henvendelse til rådgiver, nettstedene vilbli.no, samordnaopptak.no, eller ved det enkelte studiestedet. Det er lurt å orientere seg om høgere utdanning allerede nå, i tilfelle du trenger spesielle fag/karakterkrav i Vg2/Vg3.

NB! Fra og med høsten 2019 og noen opptaksår fremover er det skjerpede karakter- eller fagkrav ved opptak til noen studier ved enkelte høgskoler/universitet. Vi har kun henvist til de skolene det gjelder pr. desember 2018 på s. 12, fullstendig liste over studier og opptakskrav finner du ved å søke på «ditt» studium på [samordnaopptak.no](http://www.samordnaopptak.no).

Opptakskrav - studiekompetanse

Fullført og bestått 3-årig studieforbereende programområde gir generell studiekompetanse og grunnlag for å søke opptak ved de aller fleste høgskoler og universitet. Alle som får vitnemål har altså generell studiekompetanse.

På noen studier er det konkurranse om plassene. Da vil det bli regnet et gjennomsnitt av alle karakterene som står på vitnemålet (karakterpoeng).

I tillegg gis poeng for programfag i realfag og for programfag i fremmedspråk (max 4 p). Det kan også gis bonuspoeng (eks. MDD), kjønns-poeng (underrepresentert kjønn) eller poeng for opptaksprøver. Summen av disse poengene utgjør det vi kaller skolepoeng. Ut over dette gis ikke tilleggspoeng for søkere med førstegangsvitnemål. Sluttsummen av alle poengene du måtte ha krav på, utgjør dine konkurransepoeng (konkurransepoeng beregnes i ordinær kvote, og uansett fom. det året du fyller 20 år). Mer om utregning av dine poeng finner du på <http://www.samordnaopptak.no/info/opptak/poengberegning/index.html>.

Enkelte studieveier stiller krav om spesielle fag ved opptak (**spesiell studiekompetanse**). På de neste sidene i denne brosjyra følger en oversikt over studier med spesielle fagkrav (dobbeltsjekk også med www.samordnaopptak.no). Står ikke «ditt studium» på side 12 og utover, kreves sannsynligvis bare generell studiekompetanse.

Studium i utlandet kan være aktuelt for en del utdanningsveier (f.eks. sivilingeniør, lege, veterinær). En må regne med at det stilles fagkrav som ved tilsvarende studium i Norge. ANSA (www.ansa.no) og Statens lånekasse (www.lanekassen.no) kan gi opplysninger om de enkelte studier.

Enkelstudier med skjerpede krav fra 2019/20 og noen år framover

(sjekk kravet på samordnaopptak.no)

NB! Listen er ikke uttømmende, sjekk samordnaopptak.no for oppdatering og opptakskrav.

- Bachelor i journalistikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Bachelor i engelskspråklige program ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.
- Bachelor i Matteknologi, Bachelor i matematiske fag, Årsstudiet i matematiske fag, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, NTNU.
- Bachelor i biologi, Bachelor i molekylærbiologi, Profesjonsstudium i fiskehelse, Bachelor i matematikk, Bachelor i matematikk for teknologi og industri, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, Bachelor i statistikk, Bachelor i bioinformatikk, Bachelor i geovitenskap, Bachelorgrad i miljø- og ressursfag (naturvitenskapelig retning), Bachelor i meteorologi og oseanografi, Bachelor i petroleumsteknologi, Årsstudiet i naturvitenskapelige fag, Bachelor i datavitenskap, Bachelor i datateknologi, Bachelor i datasikkerhet, Bachelor i nanoteknologi, Integrert master i aktuarfag, Lektorutdanning i naturvitenskap eller matematikk, Bachelor i samfunnsøkonomi, Bachelor i politisk økonomi, Universitetet i Bergen.
- Bachelor i biovitenskap, Bachelor i matematikk og økonomi, Bachelor i matematikk med informatikk, Bachelor i kjemi og biokjemi, Bachelor i fysikk og astronomi, Bachelor i geologi og geografi, Bachelor i geofysikk og klima, Årsstudiet i realfag, Bachelor i materialvitenskap for energi- og nanoteknologi, Bachelor i elektronikk, informatikk og teknologi, Bachelor i informatikk: robotikk og intelligente systemer, Lektorprogrammet – realfag, Univ. i Oslo.
- Bachelor i matematikk og statistikk, Bachelor i matematikk og finans, Årsstudium i matematikk, Bachelor i kjemi, Bachelor i fysikk, Bachelor i geologi, Lektorutdanning trinn 8-13 – realfag, Univ. i Tromsø.
- Bachelor i matematikk og fysikk, Lektor 8.-13. trinn - master i realfag, Univ. i Stavanger.
- Bachelor i spillteknologi og simulering, Bachelor i animasjon og digital kunst, Høgskolen i Nord-Norge

OVERSIKT OVER STUDIER SOM KREVER SPES. STUD.KOMPETANSE:

SKOLE/STUDIUM	FAGKRAV V/OPPTAK	TILLEGGS- OPPLYSNINGER	ANBEFALING AV FAGVALG
HELSEFAGENE:			
Medisin, odontologi, ernæring	Mat.R1/(el.S1+S2)+Fy1 + Kj1+2		
Bioingeniør	Mat.R1/(el. S1+S2) + enten Fy1/ Bi1/Kj1		
Nytt: Farmasi	Mat.R1(el. S1+S2)+ Kj1+(fys1/bio1/kje2)		
Ortopediingeniør	Mat.(R1+R2)+Fy1		
Reseptar/tanntekniker	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2)/ + enten Fy1/Kj1/Bi1		
Nytt: Sykepleie	Fom. opptaksåret 19/20: Gjnskar. 3 i no+matm.	S1/S2/R1/R2 dekker kar.krav i matm.	
VETERINÆRFAG:			
Veterinærmedisin	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2)+ Kj(1+2)	2 tilleggspoeng for mannlige søkere	
REAL/NATUR/ MILJØ:			<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/ høgskoler</i>
Realfag natur- og miljøfag	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2) + og en av disse Mat.(R1+R2)/Fy(1+2)/ Kj(1+2)/Bi(1+2)/ IT(1+2)/Geo.(1+2)/ Tekn.Forsknl.(1+2)	Årsenhet	
Informatikkutdanning	Mat.R1/Mat.(el. S1+S2) + Fy1	3 år	
ARKITEKT & TEKN.FAG:			
Arkitekt NTNU	Mat (R1+R2) +Fy1	Søkere fra 2-årig tekn. fagskole må dok.kunnsk. i Mat.R2 Opptakskrav til 5 årig studium	Arkitekt og designhøgskolen i Oslo og Bergen Opptak kun etter prøve.
Sivilingeniør NTNU / teknologiske fag	Mat (R1+R2) + Fy1	Masterprogram (5-årig)	
3-årig høysk. ingeniør	Mat (R1+R2) +Fy1	Stud.m. gen.st.komp. kan gå tre-sem.ordn. evt.1-årig forkurs, ing./maritim utd. 2 tilleggspoeng for kvinner.	Søkere med 2-årig tekn.fagskole må dok. kunnskap tilsv. Mat.R2
Landbruksutdanning	GENS	2 tilleggspoeng for kvinner	
Maritime fag		2 tilleggspoeng for kvinner	
ØK.ADM.FAG:			

Økonomi NHH/UiO	Mat R1/Mat.(el. S1+S2)	Bed.øk.+språk	<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/høgskoler</i>
Matematikk og finans	Mat.R1/(el. S1+S2) og ett av følgende: Matematikk (R1+R2)Fysikk (1+2)Kjemi (1+2)Biologi (1+2)Informasjonstekn (1+2)Geofag (1+2)Teknologi og forskningslære (1+2)		
Kostøkonom		Krav om fagbrev, inst.kokk el. tilsv.	
HOTELL/REISE:			
Hotelledelse	Generell studiekompetanse og 12 måneders dokumentert relevant heltidspraksis fra bransjen	Min. 1 år rel.praksis	Hotelledelse – treårig bachelor
2-årig stud. i kjøkken/restaurantledelse		Fagbrev kokk/inst.kokk/servitør	
PEDAGOGISKE:			
Grunnskolelærerutd. - 1.-7. trinn, 5.-10. trinn 4 år	Min. 35 skolepoeng. Minimum kar. 4 i matm., minimum kar. 3 i norsk.	<i>Forkurs i matematikk for de m/35 skolepoeng og minimum kar. 3 i norsk og matematikk.</i>	<i>For noen av studiene se «samordnet opptak» da det er ulike opptakskrav ved noen universiteter/høgskoler</i>
Grunnskolelærer m/musikk	Som grunnskolelærer + dok. kunnsk/ferdigh. fastsatt av inst.		
Faglærer musikk/dans/drama 3 år	Dok.kunsk./ferdigheter i musikk/dans/drama	Fastsatt av inst.	
Yrkesfaglærer	Fag/ svennebrev el. bestått 3-årig yrkesutd.	og min 2 år relevant praksis	
SPRÅKFAG:			
3-årig studieprogram, st.retn. for tolking	Opptaksprøve etter nærmere regler fastsatt av inst.		
Oversetting og interkulturell komm.HiA	Eng. programfag (140t +140 t)		
Oversetting og interkulturell komm. HiA	Fransk/ Ty. nivå II/ Fransk/Ty. nivå I + II		
KUNSTFAG:			
Kunsthøysk. i Bergen/ Oslo, Scenekunst HiØ, Utøvende/ skapende musikk/musikkvit.sk. NTNU/UiO,Kunstfag NTNU/UiTø, Forfatter,3årig kunst/medie/komm. dansevitenskap,Den	Bestå opptaksprøve etter nærmere regler fra inst.		

norske balletthøysk./Musikkte rapi UiB, Visuell kunst NISS			
DIVERSE FAG:			
Spes. utd. for døve HiSt.		Må dok. ferdigh. i tegnspråk etter regler fra inst.	
Film/fjernsyn, Flerkamera/dok.film, kulturprosj.ledelse, prod.ledelse+Årsstud. TV/Film v/NISS		Må dok. ferdighet/ innsendt arb./bestå oppt.prøve etter regler fastsatt av HiL/NISS	
Norges idrettshøysk.		Må bestå opptaks- prøve etter regler fra inst.	
Industridesign ved arkitektur og designhøgskolen.		Bestå opptaksprøve etter regler fra inst.	
Smykkedesign UiA		Må dok. kunnsk./ ferdigh. i formgiv./ kunstfag	
2-årig Trafikklærerutd.		Gyldig førerkort i kl.B sammenhengende siste 3 år.	
Luftfartsfag	Mat R1/(el. S1+S2)+FY1 +bestått opptaksprøve		
Paramedicutdanning	GENS + Fagbrev som ambulansarbeider	+ ha minimum 1 års erfaring fra ambulans- yrket i full stilling	
POLITI/FENGSEL:			
Politi høyskole 3 år	GENS. Ha minimum <u>karakteren 3 i norsk hovedmål</u> (skriftlig) fra vgs innen søkn.frist (snitt av standpunkt og eksamen)	Opptaksprøve. Ikke lenger minimumsalder. Førerkort kl. B senest 1. august året før opptaksåret. Plettfri vandel.	
Fengselsskole Betjentutdanning 2 år	GENS. (med enkelte unntak)	Etatsskole. God vandel. Fylt 20 år. Førerkort kl. B. Intervju.	
FORSVARET:			
Krever bare generell studiekomp.+ evt. fagbrev. Unntak: 1 Ingeriørutd. 2 Krigsskole	Disse 4 krever: Mat. (R1 + R2) + Fy1		

3 Marine 4 Logistikk (operativ)			
<p>Politiattest: nødvendig for flere utdanninger: lærer / lektor / faglærer / førskolelærer, barnevernsped. / sosionom / tolk mm.</p> <p>Kan også være aktuelt ved utdanning til ballettpedagog, kateket, kirkeverge, menighetssekretær, trenerutdanning, friluftsliv / kultur / naturrettledning, eurytmi, audiograf, ergoterapeut, fysioterapeut, klinisk ernæringsfysiologi, lege, optiker, ortopedi- ing. , psykolog, radiograf, sykepleier, tannlege, tannpleier og vernepleier.</p>			

Studium i utlandet kan være aktuelt for en del utdanningsveier (f.eks. sivilingeniør, lege, veterinær). En må regne med at det stilles fagkrav som ved tilsvarende studium i Norge. ANSA (www.ansa.no) og Statens lånekasse (www.lanekassen.no) kan gi opplysninger om de enkelte studier.